

## Zwaartekracht

Preek n.a.v. Johannes 4: 43-54

Ds. Maarten van Loon, februari 2014

### Liturgie

Votum en zegengroet

Zingen: LvK gezang 457

Zingen: 10 geboden op de wijs van 'Jezus zegt dat Hij hier van ons verwacht' (site Jan Boersma)

Gebed

Lezen: Johannes 4: 43-54 [vooraf: Joh. 1:14 en 16-17, refereren aan eerste teken: wonder te Kana en lezen 2:11. Lezing uit Joh. 4 gaat over het tweede teken]

Zingen: Psalm 116: 1, 2, 3, 4

Preek

Zingen: GKB gezang 115

Gebed

Collecte

Zingen: Opwekking 585 (alternatief: GKB gezang 75, evt. in wisselzang)

Zegen

### Preek

Kijk, ik heb een psalmboek [of iets anders] in m'n hand. Als ... valt naar beneden.

Kan 't ergens anders proberen. Of het dan niet naar beneden valt ... ?

[ ... ]

We noemen dat: de zwaartekracht. Niet aan te ontsnappen.

Omhoog springen, toch weer naar beneden.

Dat zullen we moeten accepteren. Kun je niet aan ontsnappen.

Artikel poosje geleden: 'accepteer de zwaartekracht'.

Even stapje moeilijker. Ging natuurlijk niet over dat dingen vallen als je ze loslaat.

Maar: alles in de wereld waarin we leven verloopt volgens wetmatigheden. Niet aan te ontkomen.

Zeg ik zo (niet ontkomen), want: vaak niet leuk.

Ging artikel ook over: zwaartekracht. Leven is zwaar [kan zijn/ervaren worden]. Iedereen ervaart dit in bepaalde maten. We '(her)kennen' die zwaartekracht allemaal wel

Kracht die het leven zwaar maakt: zwaartekracht.

Waar zie je dat?

Bijvoorbeeld in [ernstige] ziekte. Meer natuurlijk. Maar in art. hierover: ziekte.

En wat zei die schrijver van dat artikel dus? Accepteer. Zo is het.

Geen ongelovige. Maar schrijver wil niet in een God geloven die dan eens hier dan eens daar ingrijpt.

Nee, zegt hij, 'niemand krijgt een speciale behandeling'.

En dus: de wetmatigheden gaan hun gang – soms: trieste gang.

Zoals bij die hoveling. Zijn zoon ligt op sterven.

Zulke dingen gebeuren.

Toen en nu.

En wat doe je dan als mens? Accepteer je dan de zwaartekracht?

Ergens misschien wel. Maar vooral toch ook: niet ??!!

Bij een 80 of 90-jarige misschien – maar bij een kind???

Nee, een kind hoort niet op sterven te liggen!!

Dus ik denk dat we die hoveling [wrs. aan hof van (een andere) Herodus, 'koning' in het noorden en overjordaanse] heel goed kunnen begrijpen als hij aandringt.

Na eerste vraag: kaatst Jezus de bal terug. Naar hoveling zelf [J. zei tegen *hem*], maar Galileërs iha: "Jullie ..."

Verwijt: geloven jullie wel goed? Nee!

Welkom in Galilea: op het feest [in Jer.] wonderen gezien.

'Die man willen we hier wel hebben; kan Hij hier ook wonderen doen, kunnen we wel gebruiken!'

'Ja, alles goed en wel, Jezus', onderbreekt die hoveling hem, 'maar mijn zoon ligt op sterven'.

Hij is wanhopig – natuurlijk! Goede baan aan het hof van Herodes [hij had mensen onder zich]. Vast dokters erbij geweest. Maar ook zij konden het niet winnen van de zwaartekracht. En nu is Jezus in de buurt ... en die doet wonderen. Die Jezus ... die kan de zwaartekracht de baas ... Hij kan ontsnappen aan de ijzeren greep van de natuurwetten die alles in de tang houden, die mensen ziek maken en nog veel meer doen wat we niet willen. En Hij kan anderen daaraan laten ontsnappen!

'Ik ga Jezus erbij halen'. Misschien wel beloofd: 'vrouw, wat er ook gebeurt, ik kom met Jezus terug'.

Maar: Jezus begint een preek of een catechisatie. → Geen tijd voor – denkt die hoveling:

'Heer, het zal allemaal wel, maar kom nu, voordat mijn zoon sterft.

Enerzijds: smekend. Zo ook NBV: kom *toch*. Eigenlijk nt iets te lief.

In pure bevelvorm: 'Kom!'. Lett: daal af [want Kafarnaüm aan zee, Kana in heuvels]

Jezus, u moet nu op weg gaan. Anders is het te laat.

Jezus reageert ook met een bevel. 'Ga!'

Hij gaat niet mee. De hoveling moet het doen met een woord: 'ga, je zoon leeft!'

Een cruciaal moment. Een heel intens moment. Voel je dat? 'Ga, je zoon leeft ...'

Ik stel me zo voor: die hoveling en Jezus, ze kijken elkaar even een seconde of twee strak aan.

Jezus met een indringende blik en de hoveling die de ogen van Jezus peilt.

En dan ... draait zich om. En gáát.

Wat heeft hij gezien in de ogen van Jezus? Moet iets geweest zijn.

Want – staat er – hij geloofde wat Jezus zei. Dringt niet meer aan, zo van: 'U moet zelf komen; mee'

Nee, hij gaat. Net als Abraham destijds: 'ga!'. Hij gaat met een woord van Jezus. Vertrouwt daar op.

In welke zin? Weten we niet. Kwam met een 'verkeerd' geloof.

Niet geïnteresseerd in Jezus, maar in zijn 'kunsten'. Wonderen.

Als wonderdokter willen we Jezus allemaal wel. Wie zou dat niet willen?

Maar pikken we zijn boodschap, zijn preken ook?

En nog puntiger: aanvaarden we *Hem* ook?

Als jij Jezus en Jezus jou even een paar seconden strak aankijkt – wat zie je dan? En Hij?

Ga je het dan wagen – met zijn w(W)oord?

Jezus laat dat op een bepaalde manier even rusten.

Geeft gehoor [wel op zijn manier] aan de smeekbede.

Daarmee laat Jezus zien: ik heb compassie, medelijden met deze gebroken wereld.

Zelf 'vlees', mens, geworden: ondergaat ook de zwaartekracht. Voelt de zwaarte.

Eén moment heel duidelijk. Lazarus gestorven. Kortste vers [11: 35]: Jezus hilde.

[erbij pakken: 11: 32-36; lezen en dan:]

Vs. 33: het *ergerde Hem*. '51: *verbolgen in de geest*. Dus: *binnenin*. Het raakt Hem. Ook Hij accepteert de zwaartekracht – niet echt.

'Zo is het geworden, deze wetten regeren nu – wat is er van die mooie schepping toch geworden??'

Diep ontroerd – want Hij ziet anderen huilen om de gebrokenheid, de zwaarte – kracht.

Iets dergelijks ook hier, bij die zoon van hoveling.

Natuurlijk heeft Jezus dat gevoeld, hoe erg het was. [andere gelegenheden blijkt 't ook; Naïn]

Hij voelt de pijn veroorzaakt door de zwaartekracht.

En dan kan de 'preek'/vermaning wel even wachten.

Deze man hoeft niet eerst 'goed' te geloven.

Niet: kom 's hier, kijk me 's aan. Als jij nu tegen me zegt dat je Mij als Messias erkent en dat die wonderen bijzaak zijn – tekenen, niet meer en niet minder – dan zal ik je zoon genezen.

Maar alleen: 'ga, je zoon is genezen!'

Compassie. Mede-lijden. Ontroering.

En dus ook: genade.

Niet genadeloos afgerekend door Jezus. 'Omdat je zo verkeerd gelooft, eerst moet dat op orde komen.'

Misschien zit je ook wel in nood. Ergens in terecht gekomen. Denk je: 'en dan nu bij Jezus aankloppen zeker; Hij ziet me aankomen'.

Ja, Hij ziet je aankomen. Graag zelfs. En wil je genadig zijn.

Bid gerust, ook al heb je in geen tijden gebeden.

Bid gerust nu het water je tot aan de lippen komt. Nu je kind ziek is, nu er ...

Desnoods zo: 'Heer, ik heb lang niet in u geloofd. Of helemaal verkeerd. Of ... Maar nu vraag ik u, smeeek u, in Jezus naam, wilt U ...'

Jezus deelt hier genade uit. De man had niks verdiend.

Joh. 1:14 [de inleiding weer!]: het woord is mens/vlees geworden en wij hebben zijn grootheid gezien, vol van goedheid en waarheid.

Goedheid [NBV] Of: genade ['51]. [dicht bij elkaar, maar genade toch betere weergave]

Even verderop, vers 16: uit zijn overvloed ['51: volheid] ontvangen wij genade op genade.

Daarom wordt dit verteld. Nadrukkelijk: het tweede teken. [in Galilea, want elders al meer tekenen]

Het tweede teken van zijn grootheid, heerlijkheid.

Die blijkt uit compassie, mededogen en genade.

Ondertussen moet deze hoveling het doen met dat ene zinnetje.

En [al gezien]: dat doet hij ook. Hij gaat, alleen met een paar woorden van Jezus op zak.

Avond, dus ergens overnacht.

Tijd gehad om na te denken. Te geloven, te hopen, te bidden.

En ook: te twijfelen: zou het echt waar zijn?

Misschien heeft hij het zich onderweg wel 100x afgevraagd.

Zoals wij dat ook zo vaak doen.

Zou het echt waar zijn – wat in de Bijbel staat?

Zou het echt waar zijn dat God mijn gebed verhoort? Dat hij mensen beter laat worden – soms?

Zou ik daar echt voor kunnen bidden?

Of is er alleen maar zwaartekracht en verder niks?

Nee – er is meer. Wéét, gelóóft, ook de hoveling.

Zal geweten hebben van Hizkia [Jes. 38]: dodelijk ziek [zwaartekracht slaat toe (?)]. Jesaja: niet lang meer te leven, maak je testament op. H. smeekte God en huilde bittere tranen en mocht toen nog 15 jaar leven. God laat zich verbidden! Even – nou ja even: 15 jaar – heft God de zwaartekracht op. En dan ... verdwijnt de dodelijk ziekte – zwaartekracht even opgeheven. Ja, wel nuchter zijn: Hizikia is uiteindelijk toch gestorven. Net als wij hier allemaal een keer zullen sterven – tenzij Jezus eerder terugkomt.

De hoveling moet intussen geduld hebben.

Geen internet, geen FB, whatsapp, dus hij wéét het gewoon niet.

Hij moet naar huis – en dan weet-ie het pas. Of z'n zoon is genezen.  
Sneller dan snel kan nu eenmaal niet.  
Ook niet als je een hoge Piet bent [hoveling had dienaren]. Hoeveel macht je ook hebt.  
Je zit vast aan tijd en ruimte.

Jezus niet. Dat is ook een onderdeel van het teken. Hij hoeft het maar te zeggen of op 40-50 km afstand gebeurt er iets wonderbaarlijks! Iemand die doodziek ligt, geneest.  
Op hetzelfde moment. Onmiddellijk.  
Zo blijkt, als de hoveling zijn bedienden onderweg tegenkomt.

Imponerend! [ook weer heerlijkheid!]  
En: het leidt tot geloof. De man geloofde het woord van Jezus.  
En nu verdiept dat geloof zich. Dit is niet zomaar iemand, waarvan je er wel meer hebt.  
Nee, dit is de Messias. Het kan niet anders.

Ondertussen zien de mensen in Galilea niks. Er zijn alleen maar woorden gesproken.  
De hoveling verdwijnt van het toneel. De afloop maken de mensen niet mee.  
Misschien hebben ze er later iets van gehoord.  
Net als Johannes die dit schrijft.  
Een poosje later komt Jezus in Kafarnaüm, Joh. 6.  
Misschien hebben ze de hoveling weer ontmoet en heeft hij de afloop verteld(?).

Maar voor het moment moeten de mensen het hier mee doen.  
Het maakt duidelijk: mensen, het gaat niet om die wonderen op zich.  
Er valt nu even niks te zien.  
Net als er voor ons even zagezegd niks te zien is.  
Maar het gaat ook niet om het wonder op zichzelf.  
Nee, het is een teken.

En teken dat ergens naar verwijst.  
Naar Jezus zelf. Naar zijn glorie, heerlijkheid, macht en kracht.  
Het teken laat zien: ik ben de baas over de zwaartekracht.  
Ik ben degene die die soms zo verschrikkelijke zwaartekracht kan temmen. Overwinnen.  
Kijk maar, hier heb je een teken.

Een teken dat laat zien: geloof het maar, ik neem alle 'zwaarte' op me. Ik til die hele zware last.  
Uiteindelijk gaat het daarom. Dat je dat ziet.

Weer terug naar de zwaartekracht. En dat artikel daarover waar ik mee begon.  
Moet je de zwaartekracht maar accepteren – zoals die schrijver zei?  
Of moet je dat nu juist niet? Want zie maar: Jezus deed dat ook niet. Hij ging er tegenin, Hij genas.

Tot slot ga ik daar nog op in.  
Gelijk: het is niet zwart wit.  
Er zit iets in dat beeld. We herkennen allemaal denk ik wel die zwaartekracht.  
Even beperkt tot [ernstige] ziekte: hoeveel er ook gebeden, gesmeekt wordt, in de meeste gevallen gaat het proces door. Verreweg de meeste mensen die dodelijk ziek zijn, overlijden ook. [nuchter: uiteindelijk iedereen]  
Wie het hospice [zoals hier nu ook in Dalfts en] in gaat, komt daar niet levend vandaan.  
De Bijbel zegt: de schepping zucht. Er ligt een soort doem/vloek op alles.  
Een stuk zinloosheid ook [Prediker, overgenomen door Paulus].  
Dus ja: die zwaartekracht is er en zullen we op een bepaalde manier moeten accepteren.

Maar op een andere manier juist weer niet.  
Want we zien: Jezus accepteert de zwaartekracht ook niet.  
Hij komt juist om er tegen te vechten. Om die aan de ketting te leggen, te overwinnen.  
Daar is deze genezing een teken van.

Daarom laat Jezus in Galilea, in Kana, voor de tweede keer zijn grootheid zien.

Dit teken is bedoeld om te blijven hopen. Om te geloven: zoals het is, blijft het niet.

En vandaag dan?

Zijn er vandaag ook zulke tekenen?

Misschien ook wel eens gedacht: als ik nou ook eens zoiets zag, dan ... ja, dan zou ik geloven, zonder verder ooit nog te twijfelen.

Herkenbaar.

Toch: kanttekening.

Want ik hoorde eens dit verhaal:

Een jonge vrouw in het ziekenhuis, doodziek. Gebed om genezing. Ja, als u mij geneest dan ...

Ze genas. Tot grote verbazing van alle doktoren etc.

Die zondag: de hele familie in de kerk. De week daarna weer. Een paar weken. Dan alleen de vrouw en haar echtgenoot, maar het duurde niet lang of het kerkbezoek nam af.

Ze 'rationaliseerde' haar genezing: er was vast een andere verklaring voor ...

Ze had het meest sprekende 'teken' gehad, maar het leidde uiteindelijk niet tot een blijvend geloof.

Moraal van dit verhaal: alleen getuige zijn van een wonder betekent nog niet dat je een gave van God hebt ervaren. Geloof maakt van een wonder pas een teken.

En zijn er vandaag af en toe tekenen?

Ja, die zijn er.

Ook hier in de gemeente zijn mensen die je kunnen vertellen dat God echt wel dingen doet.

Dat God af en toe even dwars tegen de zwaartekracht in gaat.

Af en toe krijgen we een teken – een knipoog uit de hemel.

Daarin mag je dan horen: hou vol!

'ga'

'Ga' op weg met Mij, met mijn Woord. Geloof het Woord van Jezus dat Hij alle zwaarte helemaal zal wegnemen.

Dat de overwinning daarvoor al is gehaald.

Ga, verlies de moed niet.

Nee, houd moed/hoop.

Die hoop mag al ons leed verzachten, kom reisgenoten, 't hoofd omhoog.